

DOMOVINSKI RAT NA PODRUČJU OPĆINE HRVATSKA DUBICA

Početakom 1990-ih prostor današnje Općine Hrvatska Dubica bio je Dio Općine Kostajnica, gdje su Hrvati bili 29% populacije, a Hrvatska Dubica najveće naselje većinski nastanjeno s Hrvatima.

Iako je u kostajničkoj općini na izborima 1990. pobijedio SKH – SDP, vlast je preuzeo SDS te 31. ožujka 1991. Proglasio pripajanje Općine Kostajnica SAO Krajini.

Od 16. svibnja 1991. u Hrvatskoj Dubici djeluje Policijska ispostava zapovjednika Predraga Vučićevića. Polovicom lipnja 1991. nastaje Samostalna satnija Hrv. Dubica ZNG-a, u koju ulazi 228 dragovoljaca s dubičkog područja, zapovjednika Tomislava Mateljaka.

Po proglašenju neovisnosti Republike Hrvatske 25. lipnja 1991. rasplamsava se srpska pobuna na Banovini. Hrvatska Kostajnica postaje krizno žarište, koje do kraja lipnja brane policajci PU Kutina i Zagreb, a od kolovoza 1. brigada ZNG-A „Tigrovi“. Hrv. Dubica postaje logistička osnova obrane poluopkoljene Hrv. Kostajnice. Odatle kreću konvoji s ljudstvom i opskrbom, a štite ih improvizirana borbena vozila dubičkih branitelja.

U srpskoj operaciji „Žaoka“ 26. srpnja 1991. ginu tri hrvatska branitelja na dubičkom području, a od 1. kolovoza u obrani Hrvatske Dubice angažiran je Odred kutinske policije.

Otvoreni rat u dubičkom području počinje 25. kolovoza kada pobunjeni Srbi prvi put minobacačima napadaju Baćin. Cilj je bio prekinuti cestovni promet k Hrvatskoj Kostajnici. Od tad je Baćin granatiran svakodnevno, a 29. kolovoza gine prva civilna osoba. Od početka rujna JNA učestalo granatira i Hrv. Dubicu te stanovništvo počinje iseljavati.

Početakom rujna Hrv. Kostajnica posve je opkoljena, te iz Hrv. Dubice 9. rujna kreće posljednji neuspješni pokušaj deblokade, kada ginu dva branitelja iz Siska.

Nakon što je 12. rujna slomljena obrana Hrvatske Kostajnice, u Hrvatsku Dubicu stiže konvoj kostajničkih branitelja i civila koji se nisu htjeli predati. Istodobno počinje napad združenih snaga pobunjenih Srba iz Hrvatske i Bosne te JNA na dubičko područje. U pomoć 13. rujna u Hrvatsku Dubicu dolazi ATJ „Lučko“ i bojna ZNG-a Đakovo, a 14. rujna su ih zamijenili postrojba specijalne policije PU Kutina „Risovi“ i postrojba kutinskih policajaca, koji se sutradan povlače.

Zbog jakog srpskog napada preostali dubički branitelji su se oko podne 16. rujna povukli iz Baćina u Hrvatsku Dubicu i Cerovljane. Kako ni odatle nisu dobili pomoć, s dolaskom noći odlučeno je da branitelji evakuiraju civile te se povuku. U pustu Hrvatsku Dubicu okupatorske postrojbe su ušle 17. rujna prethodno je bombardirajući iz Bosanske Dubice. U 21:15 sati 17. rujna Centar za obavješćivanje Novska izvijestio je da se „vidi da gori Hrvatska Dubica“.

Pod srpskom okupacijom današnja Općina Hrvatska Dubica je ostala do 4. kolovoza 1995. godine kada je u VRO „Oluja“ oslobođena, kao prvo općinsko središte.